

BIJ DE MUTS VAN MIJN GROOTJE!

Davy Crockett stierf ten tweeden male (Fess Parker, 1924-2010)

Bontmutsen waren in een halve eeuw geleden ook voor venten. Liefst met een wasberenstaart in de nek toe. Dat was het waarmerk van Davy Crockett. Een held met een reukje van de Amerikaanse uitbreidingsoorlogen. Crockett vocht met generaal Andrew Jackson tegen de Creek indianen in 1813, de renegaten die hun voorouderlijke praktijken niet wilden afzweren. Crockett werd later verkozen in het Kongres, waar hij zich opwierp tot verdediger van de landloze kolonisten. Wat overbleef van de indianen ging hij dan weer verdedigen als ordentelijke staatsburgers (en dat kostte hem zijn herverkiezing). Uiteindelijk sprak hij de onsterfelijke woorden uit: "Julie mogen allemaal naar de hel gaan, maar ik ga naar Texas". John Wayne avant la lettre. Hij ging, verstopte zich onder een bed, en werd opgepakt en terechtgesteld door de troepen van de beroemde Mexikaanse generaal Sant'Ana.

Zo leert het natuurlijk niet de vaderlandse geschiedenis van de Amerikanen. Bontmutsen zijn uit, net als doodkloppers van baby-zeehondjes. Broeken en jasjes van herteleer zijn uit, net als moccasins. Maar de patriottische geest staat immer pal, heldhafter dan ooit. En het ikoon daarvan was de vertolker van Davy Crockett, Fess Parker. Parker had al es mogen opdraven als stem in *Harvey* (1950), als Clem McCloud in de western *Untamed Frontier* (1952, met Joseph Cotten, Shirley Winters en Lee Van Cleef), en als Grat Dalton in het pre-Lucky Luke drama *Stories of the Century* (1954). Maar het was zijn *overacting* in *Them* die de notoire antikommunist Walt Disney ervan overtuigde hem aan te trekken voor de TV-reeks *Davy Crockett* vanaf eind 1954. *Them* is een van de betere apokalyptische films die de

FESS PARKER (1924-2010)

gevaaren van de atoombom gestalte gaven. Fess Parker heeft er een klein rolletje in: dat van een geflippte piloot die in een zothuis zit en uithaalt naar de reuzenmonsters die hem te pletter deden slaan. Reuzenmieren zijn inderdaad een uitwas van experimenten met de kernbom. Parker was kneedbaar, zoveel was duidelijk. En dat deed Disney hem boven James Arness (de latere Matt Dillon in *Gunsmoke*) verkiezen voor het opgekalefaterd en gemaquilleerd heldenverhaal van Davy Crockett.

De eerste drie afleveringen (*Davy Crockett Indian Fighter*, *Davy Crockett goes to Congress*, en *Davy Crockett at the Alamo*) werden omgewerkt tot een langspeelfilm, die trouw de ontwikkelingsfases van de historische Crockett (1786-1836) doorliep, maar er een sausje overgoot dat de konservatief-vrijheidslievende ideologie van de nieuwe wereldmacht die de VS geworden waren (Japan en nazi-Duitsland waren bedwongen, het kom-

munistische gevaar gestuit) moest aanzwengelen en tot officiële schoolfilosofie verheffen. *Davy Crockett, King of the Wild Frontier* (1955) speelt de tegenstelling tussen goed en kwaad, rechtvaardig en onbetrouwbaar, moedig en wreed ten volle uit. Parker, die met zijn bijna twee meter boven iedereen uittroonde, moet in elke cruciale episode een duel aangaan. Met de tomahawk tegen de gluiperige Creekhoofdman Red Stick (zo genoemd naar de *Red Sticks*, de indianen die vasthielden aan hun traditionele levenswijze, en tussen 1812 en 1814 in opstand kwamen tegen de kollaborateurs van de Wildwest-kolonisten en het Amerikaanse leger – ze oogstten een voorspelbaar succes tegen een bende dronkelappen bij Burnt Corn in 1813, en werden even voorspelbaar vernietigd in een open oorlog daarna). Met de blote knuist tegen Big Foot, die de nu braaf geworden indianen van hun gronden wil verdrijven. Met sabel en voorlader tegen het hele Mexikaanse leger in de ultieme stormloop bij de Alamo. Waar hij heldhaftig aan het kortste eind trekt, volgens Disney. Iets minder heldhaftig in de verslagen van een Mexikaans officier, wiens dagboek in 1955 ontdekt werd.

Parker was meteen een ikoon geworden – bontmutsen, Old Betsy's, ballades, jachtmessen, ze gingen meteen als zoete broodjes over de toonbank. Merchandising heet dat vandaag, Disney is er nooit vies van geweest. Parker verzette zich ook nooit tegen de hoek waarin hij werd gedrumd, met John Wayne, Gregory Peck en George Kennedy. Het McCarthyisme gleed langs hem heen, alsof het niet bestaan had. Disney hield hem trouwens jaloers in de rol van nationalistisch ikoon, andere rollen mocht hij niet spelen. Er kwam, vanzelf-